

ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಡಾ. ಎಂ. ದೇವನಾಂಪ್ರಿಯ¹

ಪೀಠಿಕೆ

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಭಾರತದ ಮಹಾನ್ ವಿಚಾರವಾದಿ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ಹರಿಕಾರ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮುತ್ಸದ್ಧಿ. ಅವರ ಬದುಕು, ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಭಾರತದ ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ ದಲಿತರು, ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತಿತರರ ವಂಚಿತ ಜನ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ದಾರಿದೀಪ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಮತ್ತಿತರ ಜನವಿರೋಧಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೋರಾಡಿ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಜ್ಯೋತಿ' ಎಂದು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರಾದರು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಗಣಿಯಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ವಂಚಿತ ಜನವರ್ಗಗಳ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಅಪ್ರತಿಮ ಹೋರಾಟವನ್ನೇ ನಡೆಸಿ ಭಾರತೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಜರಾಮರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ, ರಾಜನೀತಿ ಪಂಡಿತ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೋರಾಟಗಾರ, ಸಂವಿಧಾನ ಶಿಲ್ಪಿ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕ, ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ರೂವಾರಿ, ಬಹುಜನ ಬಂಧು ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಮುಖಗಳುಳ್ಳ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಘಟಕ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳ ಮಹಾನ್ ದಾರ್ಶನಿಕರಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿ ವಂಚಿತ ಜನವರ್ಗಗಳ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. (ಮಹೇಶ್‌ಚಂದ್ರ ಗುರು ಮತ್ತು ಮಧು, 2015)

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಜ್ಞಾನಿ, ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಂಚಿತ ವರ್ಗಗಳು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಎಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಪರ ಚಿಂತಕರು ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಾರರು ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮಾನವತಾ ವಾದದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಯಾರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠರಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು

¹ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಎಂ.ಜಿ.ಸಿ. ಕಾಲೇಜು, ಸಿದ್ದಾಪುರ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಮಾನವತಾವಾದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾನವತಾವಾದ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜವಾದಗಳು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಸಮಾಜದ ಬಲಾಡ್ಯರು-ದುರ್ಬಲರ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅಸಮಾನತೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜವಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನವತಾವಾದ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಸಮಾನತೆಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ರೂಪುಗೊಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಡೆಗಣಿಸಿದೆ. ವಂಚಿತ ವರ್ಗಗಳ ಪರ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವದರಿಸಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಸಂಘಟಿತ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರೆ ಸಾಲದು. ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಪಾತಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಾರತೀಯ ವಂಚಿತ ವರ್ಗಗಳ ಬದುಕು ಮಾನವತಾವಾದ, ವೈಚಾರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮತಾವಾದ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಧಾರೆ

ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರನಾಯಕರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದುಮುಕಿದರು ಹಾಗೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕನಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ 1930 ಆಗಸ್ಟ್ 08ರಂದು ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ದಲಿತ ವರ್ಗಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರು ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಘನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ “ದಲಿತ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೇಕೆಂದು ನೇರವಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ “ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನನ್ನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೆಂದರೆ - ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ರಕ್ತಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಿಜವಾದ ಪರೀಕ್ಷೆ. ಇದು ಬಹುಶಃ ಕಠಿಣ ಪರೀಕ್ಷೆ. ಆದರೆ ನೀವು ವಸ್ತುವಿನ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಾಗ ಅದನ್ನು ಕಠಿಣ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು.” ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ರೂಪವಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಅರಿತುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ರೂಪವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯು ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪಿನ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದ ಅವರು ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರು

(ಉದಾ:ಮನುಸ್ಮೃತಿ) ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಉಂಟಾದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಹಾನಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ದಲಿತರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತದಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಗಾಂಧಿ ಒಂದೇ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ನಂತರ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಮರಾಣಾಂತ ಉಪವಾಸವು ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಡುವಿನ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ 1935 ರಲ್ಲಿ ಆದ ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಅದುವೇ ಮೀಸಲಾತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಎಸ್.ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದ ಮೂಲಕ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ತಮ್ಮ ಹಿಂದುಳಿದ ಶೋಷಿತಜನರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದರು.

ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಧಾರೆ

ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಶಾಹು ಮಹಾರಾಜರು ಮತ್ತು ಬರೋಡಾದ ಗಾಯಕ್‌ವಾಡ್ ಮಹಾರಾಜರು ಆ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಹರಿಕಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಪ್ರೀತಿ ಪೂರ್ವಕ ಉತ್ತೇಜನದಿಂದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಮೇರಿಕಾದ ಕೊಲಂಬಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಗಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೇ “ಭಾರತೀಯ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ” ಕುರಿತಂತೆ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ರಚಿಸಿ, ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದರು. . ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವ ಹಂಬಲದಿಂದ 1916 ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಲಂಡನ್ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲೂ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ ಆಫ್ ಲಾ ಪದವಿಗಾಗಿ ಗ್ರೇಜ್ ಇನ್‌ನಲ್ಲಿಯ ಕಣನು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದರು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅಖಂಡ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ “ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ” ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. ಪದವಿ, “ರೂಪಾಯಿ ಸಮಸ್ಯೆ” ಎಂಬ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಡಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಎಂಬ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಎಲ್.ಎಲ್.ಡಿ. ಮತ್ತು ಬಾರ್ ಆಟ್ ಲಾ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು. ಅಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರಷ್ಟು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ತಪ್ಪಿ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ವ ಸಾಧಕರು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಹು ಜನರ ಸಬಲೀಕರಣದ ರೂಪಾಯಿಯಾದರು.

ಜಾತೀಯತೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಶಾಪವೇ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಜಾತೀಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶೂನ್ಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಾಲೋಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಮಾನತೆ, ನ್ಯಾಯ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಭ್ರಾತೃತ್ವಗಳೆಂಬ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ವಿಶೇಷವಾದದ್ದು. ಹಾಗಾಗಿ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರು ಈ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳಾದ ಜಾತೀಯತೆ, ಮೌಢ್ಯತೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಿ.ಎಸ್. ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ಹೇಳುವಂತೆ “ಅಪಾರ ಹಣ ಮಾಡಿದ ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಲ್ಲಾ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ವರ್ಗಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬದುಕಿ ಬಾಳಿದ. ಗಣೇಶ ಹೋಮ, ನವಗ್ರಹ ಹೋಮ, ಚಂಡಿಕಾ ಹೋಮ, ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆ ಕೂಡಾ ಮಾಡಿಸಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದ. ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಸತ್ತ. ಅವನ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಆಸೆಯಂತೆ ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ಅವನ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಅವನ ಹೆಣವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲೂ ಹೂಳಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ದಲಿತರ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲೇ ಹೂಳಬೇಕಾಯಿತು. ಮೀಸಲಾತಿ ಎಂಬುದು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಲ್ಲ, ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಸಮಾನತೆಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ”

ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಚಾರಧಾರೆ

ಹಿಂದೂ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಓದುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು, ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಜನರನ್ನು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ಅಧೀನರನ್ನಾಗಿಸಿದ್ದರು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವದಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಸಂಸ್ಕಾರ ಎಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕಲಿಸಿದ ಸದ್ಗುಣ, ಒಬ್ಬ ಸದ್ಗುಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಭೇದ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾರ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಹ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನಿನ್ನೆ ಮತ್ತು ಇಂದು ನೋಡಿದ ಅನೇಕ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗೋಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಘಟನೆಯು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಜನರೊಂದಿಗಿನ

ಒಡನಾಟವು ಹಸುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿತು. ಹಸುವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹಿಂದೂಗಳ ಕಡ್ಡಾಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಗೋಮಾಂಸವನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಹಾರವಾಗಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ದಲಿತರು ಕೂಡ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ, ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಹಿಂದು ಜನರು ಇನ್ನೂ ದಲಿತರನ್ನು ಹಿಂದುಗಳೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಹಸುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ (ಹಸುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹಿಂದೂಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ ಅದು ಹಸು ಮಾತ್ರ ಏಕೆ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏಕೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನ ಬಹಳ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ “ದಯೆ ಬೇಕು. ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆಯೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯ”. ಶಿವಸೇನೆಯಂತಹ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರಬಲ ಜಾತಿ ಜನರು ಧಾರ್ಮಿಕ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆರ್.ಎಸ್.ಎಸ್. ಭಜರಂಗದಳದವರು ರಸ್ತೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಲಿತರನ್ನು ಶೋಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೊಡೆಯುವುದು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಯಿತಾದರೂ ಯಾವ ವಿಶೇಷ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಜನರಿಗೆ ದಲಿತರನ್ನು ಶೋಷಿಸಲು ಯಾರು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ದೊರೆತರು ದಲಿತರಿಗೆ ಅವರ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ದೂರವೇ ಉಳಿದಿದ್ದರು. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅವರ ಕನಸಿನಿಂದಲೂ ಹೊರಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ “ಮೊದಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಿರಿ” ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಇದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ, ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬಂದರು. ನಾವು ದೇವರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದೀನ ದಲಿತರ ಜನರಿಗೆ ದೇವರ ಅವತಾರ. ನಿಜವಾದ ದೇವರೆಂದರೆ ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಯಾಗಲಾರದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ದೀನ ದಲಿತರು ಶೋಷಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ನೀಡಿದ್ದರು. ಸರ್ವಜನಾಂಗಗಳಿಗೂ ಉಚಿತವಾದ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟವುಳ್ಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಲಭಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಧೋರಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ, ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ಮೂಲಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕರೆಯುತ್ತರು. ಸುಶಿಕ್ಷಿತ, ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಭಾರತದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ

ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಉತ್ತಮೀಕರಣದಿಂದಲೇ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ನಿಲುವಾಗಿತ್ತು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಭಾರತ ದೇಶವು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ರೂಢಿ-ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಹೀಗೆ ವಿಶೇಷ ಹಾಗೂ ವಿಭಿನ್ನತೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಇಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯೂ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು, ಕೀರ್ತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ರೂವಾರಿ ಮಹಾನ್ ಮಾನವತವಾದಿ, ಸಂವಿಧಾನ ಶಿಲ್ಪಿ ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಭಾತ್ಯತ್ವದ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಶಯಗಳು ಈಡೇರಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದವರು ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್. ಹಾಗಾಗಿ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಮೇಲ್ನಿಟ್ಟದ ವ್ಯಕ್ತಿಯವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಸಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಬಿ.ಆರ್. (1916) ಕ್ಯಾಪ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ: ದೇರ್ ಮೆಕಾನಿಸಮ್, ಜೆನೆಸಿಸ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, ಡಾ.ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್: ರೈಟಿಂಗ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಪೀಚಸ್, ಸಂ.1, ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಬಾಂಬೆ, ಪು.5-22.
- ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳು, ಸಂಪುಟ, 1-17, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬಎಂಗಳೂರು. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಭಂಡಾರಿ. (2011). ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಸೂರ್ಯ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್. ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಥಾನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಧನಂಜಯ್‌ಕೀರ್. (2005). ಡಾಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಲೈಫ್‌ಅಂಡ್ ಮಿಷನ್. ಪಾಪುಲರ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮುಂಬೈ.

- ಮಹೇಶ ಚಂದ್ರ ಗುರು, ಬಿ.ಪಿ. (2009), 'ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಬದುಕು, ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ', ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ 117ನೇ ಜನ್ಮ ದಿನಾಚರಣೆಯ ನಿಮಿತ್ತ ಜರುಗಿದ ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಧಾರವಾಡ, ಪು.1-2.
- ಮಹೇಶ್ ಚಂದ್ರ ಗುರು, ಬಿ.ಪಿ ಮತ್ತು ಮಧು ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ. (2015). ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾರ್ಗ, ಸಂ.1 (1). ಪು.ಸಂ 7-20
- ಮಂಗಳೂರು ವಿಜಯ. (2002). ಸಂಘರ್ಷ: ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬೀವನ ಸಾಧನೆ. ಸಂಬುದ್ಧ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು

